

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۱۷ *

فهرست مطالب

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - قرائت استعفا نامه آقای معتمدی از عضویت کمیسیون نظارت ذخیره اسکناس
- ۳ - اعلام وصول لایحه استخدام یک نفر مهندس آلمانی برای چاپخانه مجلس
- ۴ - بقیه شورا اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۴۶، ۹ تا ۵۰۴
- ۵ - تصویب سه فقره مرخصی
- ۶ - موع و دستور جلسه آتی - ختم جلسه

(مجلس يك ساعت پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز ۱۱ اردیبهشت ماه آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند *

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی چون بواسطه گرفتاریهای شخصی از عهده حضور در جلسات هیئت نظار بانك برنخواهم آمد تمنی دارم استعفا را قبول فرمائید

رئیس - در این صورت آقای مؤید احمدی با اتفاق آقای محمد تقی اسفندیاری برای این مأموریت انتخاب شدند (صحیح است)

[۳ - اعلام وصول لایحه استخدام یک نفر مهندس برای چاپخانه مجلس]
رئیس - از اداره کارپردازی لایحه داده اند برای

[۱ - تصویب صورت مجلس]
رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد خیر) صورت مجلس تصویب شد
[۲ - قرائت استعفا نامه آقای معتمدی از عضویت کمیسیون نظارت ذخیره اسکناس]
رئیس - بطوریکه خاطر محترم آقایان مسبوق است در جلسه گذشته راجع بانتخاب دو نفر برای نظارت اسکناس که آقای مؤید احمدی و آقای معتمدی با رأی های مساوی معین شدند . آقای معتمدی بموجب این مراسله که نوشته اند استعفا کرده اند (بمضمون ذیل خوانده شد)

(مطابق قانون ۸ اذر ماه ۱۳۰۵)

* عین مذاکرات مشروح چهلین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : ارباب کیخسرو شاهرخ - موسی مرآت

غائبین بی اجازه - آقایان : موقر - لبقوانی - دکتر اهری - دبیر سهرابی - ناصری - حیدری - غلامحسین ملک - نیکپور - بیات ماکو

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : بیات - طهرانچی - قراگزلو

۴- بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۴۶۹ تا ۵۰۲
رئیس - بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۴۶۹
(ماده ۴۶۹ شرح زیر خوانده شد)
فصل سوم - در عرضحال و مقدمات رسیدگی استینافی ماده ۴۶۹ - استیناف دعوی بتقدیم عرضحال میشود ولی عرضحال را میتوان مستقیماً بمحکمه استیناف یا محکمه که حکم یا قرار را داده است تقدیم کرد و به محکمه ابتدائی یا محکمه صلحیه محل اقامت مستأنف و یا بنزدیکترین محکمه به محل اقامت او
رئیس - ماده ۴۷۰

(اینطور قرائت شد)
ماده ۴۷۰ - مدیر دفتر محکمه که عرضحال استینافی بانجا داده میشود باید بلافاصله عرضحال را در دفتر ثبت و رسیدی مشتمل بر نام مستأنف و مستأنف علیه و تاریخ تسلیم (روز و ماه و سال) و ذکر شماره ثبت به تقدیم کننده عرضحال بدهد و در روی اوراق عرضحال تاریخ تسلیم را قید کند - این تاریخ ابتدای دعوای استینافی است
رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم استیناف است آقای وزیر عدلیه برای محسنات این قانون ملی یک مطلبی را در نظر گرفته و اضافه کردند که در قوانین سابق عدلیه وجود نداشت و آن عبارت از عریضه تلگرافی بود که ممکن است عریضه تلگرافاً تسلیم شود البته این عریضه تلگرافی لازم است معلوم شود که آیا تاریخ زدن تلگراف ابتدای مدت استیناف محسوب میشود یا ورود تلگراف بدفتر زیرا در ماده ۴۷۰ بتقدیم عریضه و مقدمات وقتی بدفتر محکمه رسید اهم از دفتر ابتدائی یا دفتر استیناف آنوقتی که او رسید

میدهد آن تاریخ ضابط اعتبار است این ماده مجمل است آن قسمت عریضه تلگرافی را توضیح نمیدهد که اگر عریضه تلگرافی شد آیا دو مقابل تلگراف رسید میدهد ، آیا روز وصول تلگراف را قبول بکند ، یا روز مخابره تلگراف را کدام یک را ؟ نکته دیگر آنکه البته آقای وزیر عدلیه توجه میفرمایند که یکی از مصادیق عریضه تلگرافی در مرحله اتفاق عریضه استینافی است دوم مرحله اتفاقیش عریضه تمیزی است و اگر در اینجا این دو نکته رعایت نشود ممکن است آن توجهی را که نسبت به مخصوصیت این قانون در نظر گرفته شده آن از دست برود . نکته دیگر ممکن است عرضحال را طرف مقابل بوسیله پست بدهد تلگرافی نکند اگر بوسیله پست داد و رسید بدفتر استیناف در اینجا هم آیا نظر ورود کاغذ پست است بدفتر یا تاریخ تسلیم آن کاغذ است به پستخانه چون مابه الاثنا است در عدلیه فعلی که عریضی که داده میشود به پستخانه ممکن است یکی یا چندروز در پستخانه بماند یا مصادف شود با ایام تعطیل که دفتر باشد تا پست بیاید آن کاغذ را بدهد و او ثبت کند و آنوقت این را مدت استیناف قرار میدهند و ممکن است مدت استیناف گذشته باشد یا یک سوانح دیگر که بنده نمی خواهم آن سوانح را در نظر بگیرم چه اگر اینهم در نظر گرفته نشود ممکن است طرف مقابل عرضحالتش را بوسیله پست داده باشد آنوقت دیگر باختر او نیست اگر چهار روز عقب بیفتد و اگر در دفتر پس و پیش شود این عریضه پستی و تلگرافی آنوقت مدت استیناف او از بین میرود و حقیقت ساقط میشود در حالتی که او تقصیر نکرده او عرضحالتش را داده و توی پاکت گذاشته و به پست داده سفارشی هم کرده و قبض هم گرفته است و فرستاده است آنوقت یک جریانات دیگری پیدا کرده است و اگر ما بخواهیم آن روز وصول را مبدأ قرار بدهیم آنوقت این منظور بکلی از بین میرود این است که خواشم تذکر بدهم که آقای وزیر عدلیه در این

ماده يك وقتی را قرار بدهند و برای شور دوم این نکته در نظر گرفته شود که هم عریضه تلگرافی بموقع در نظر گرفته شود و هم عریضه پستی و هم میده را روز مخابرات و روز دادن به پستخانه قرار بدهند
وزیر عدلیه - نکته ای که تذکر دادند البته خیالی مهم است این مواعد منشاء حقوق است و البته يك روز پس و پیش ممکن است خیلی حرفها را ازین ببرد البته در این مساعده مأخذ تسلیم عرضحال است و فرستادن البته کافی نیست باید برسد بدفتر محکمه آن تاریخی که رسید مأخذ محسوب میشود و اگر عبارت ماده برای شقوق مختلفی که ایشان اظهار کردند نارسا باشد باید طوری نوشت و تصریح کرد که هرگونه ابهامی از بین برود و ممکن است که ایشان يك پیشنهادی بدهند و البته در شور دوم دقت خواهیم کرد و اگر عدم صراحتی باشد ازین خواهد رفت
رئیس - ماده ۴۷۱ قرائت میشود
(بشرح آتی قرائت شد)
ماده ۴۷۱ - در عرضحال باید نکات زیر قید شود
۱ - نام و اقامتگاه و سایر مشخصات و کیل او
۲ - نام و اقامتگاه و سایر مشخصات مستأنف علیه
۳ - حکم یا قراری که از آن استیناف داده شده
۴ - محکمه صادر کننده حکم یا قرار
۵ - تاریخ ابلاغ حکم یا قرار
۶ - اعتراضات استینافی
رئیس - ماده ۴۷۲
ماده ۴۷۲ - وکالت نامه و کیل باید ضمیمه عرضحال باشد
رئیس - ماده ۴۷۳
ماده ۴۷۳ - هرگاه مستأنف باسناد جدیدی استناد نماید باید در نوشتن آنرا ضمیمه عرضحال نماید
رئیس - ماده ۴۷۴
ماده ۴۷۴ - عرضحال و اوراق ضمیمه باید در دو

نسخه و در صورت تعدد مستأنف علیهم بدهد آنها بعلاوه يك نسخه باشد
رئیس - ماده ۴۷۵
ماده ۴۷۵ - اگر مشخصات مستأنف در عرضحال معین نشده و معلوم نباشد عرضحال دهنده کیست و یا محل اقامت او معلوم نباشد عرضحال بلا اثر میماند و پس از انقضاء مدت استیناف رد خواهد شد مگر اینکه قبل از انقضاء مدت استیناف مستأنف عرضحال خود را تکمیل یا تجدید نماید
رئیس - ماده ۴۷۶
ماده ۴۷۶ - هر عریضه استینافی که نکات مذکور در بند ۲ و ۳ و ۴ و ۶ ماده ۴۷۱ و ماده ۴۷۲ و ۴۷۴ در آن رعایت نشده و یا تمام هزینه محاکمه استینافی آن تأذیه نشده باشد بجزبان نیفتاده و مدیر دفتر محکمه که عریضحال بانجا داده شده در ظرف دو روز از تاریخ وصول عرضحال نواقص را بطور تفصیل بر عرضحال دهنده کتباً اطلاع داده و از روز ابلاغ پنج روز با رعایت مدت مسافت باو مهلت میدهد که نواقص را رفع کند و اگر محتاج بتجدید عرضحال باشد آنرا تجدید نماید و هرگاه در ظرف این مدت عرضحال تکمیل یا تجدید نشد بموجب قرار محکمه ای که مرجع شکایت استینافی است رد خواهد شد
رئیس - ماده ۴۷۷
ماده ۴۷۷ - اگر عرضحال مستقیماً به محکمه استیناف داده شود مدیر دفتر محکمه در ظرف دو روز از تاریخ وصول عرضحال و در صورتی که عرضحال ناقص باشد از تاریخ رفع نواقص يك نسخه از آن را باضمائم برای ابلاغ بمستأنف علیه بمأمور ابلاغ میدهد - مستأنف علیه باید در ظرف ده روز پس از وصول عرضحال اظهارات خود را در دو نسخه نوشته و به ضمیمه رو نوشت مصدق کلیه اشنا و دلایل بدفتر محکمه تسلیم نماید مدیر دفتر يك نسخه آن را در ظرف دو روز به

روزنامه هم قانون گذاری
ماده يك وقتی را قرار بدهند و برای شور دوم این نکته در نظر گرفته شود که هم عریضه تلگرافی بموقع در نظر گرفته شود و هم عریضه پستی و هم میده را روز مخابرات و روز دادن به پستخانه قرار بدهند
وزیر عدلیه - نکته ای که تذکر دادند البته خیالی مهم است این مواعد منشاء حقوق است و البته يك روز پس و پیش ممکن است خیلی حرفها را ازین ببرد البته در این مساعده مأخذ تسلیم عرضحال است و فرستادن البته کافی نیست باید برسد بدفتر محکمه آن تاریخی که رسید مأخذ محسوب میشود و اگر عبارت ماده برای شقوق مختلفی که ایشان اظهار کردند نارسا باشد باید طوری نوشت و تصریح کرد که هرگونه ابهامی از بین برود و ممکن است که ایشان يك پیشنهادی بدهند و البته در شور دوم دقت خواهیم کرد و اگر عدم صراحتی باشد ازین خواهد رفت
رئیس - ماده ۴۷۱ قرائت میشود
(بشرح آتی قرائت شد)
ماده ۴۷۱ - در عرضحال باید نکات زیر قید شود
۱ - نام و اقامتگاه و سایر مشخصات و کیل او
۲ - نام و اقامتگاه و سایر مشخصات مستأنف علیه
۳ - حکم یا قراری که از آن استیناف داده شده
۴ - محکمه صادر کننده حکم یا قرار
۵ - تاریخ ابلاغ حکم یا قرار
۶ - اعتراضات استینافی
رئیس - ماده ۴۷۲
ماده ۴۷۲ - وکالت نامه و کیل باید ضمیمه عرضحال باشد
رئیس - ماده ۴۷۳
ماده ۴۷۳ - هرگاه مستأنف باسناد جدیدی استناد نماید باید در نوشتن آنرا ضمیمه عرضحال نماید
رئیس - ماده ۴۷۴
ماده ۴۷۴ - عرضحال و اوراق ضمیمه باید در دو

مستأف ابلاغ میکند و در همان موقع روز و ساعت رسیدگی را معین کرده و طرفین را احضار مینماید
رئیس - ماده ۴۷۸

ماده ۴۷۸ - در صورتی که عرضحال استینافی به محکمه‌ای که در مقر محکمه استیناف است داده شود مدیر دفتر محکمه عرضحال و ضامم آنرا عیناً بدفتر محکمه استیناف میفرستد و دفتر استیناف مطابق ماده قبل عمل مینماید
رئیس - ماده ۴۷۹

ماده ۴۷۹ - در غیر مورد ماده قبل هرگاه عرضحال استینافی بدفتر محکمه صادر کننده حکم یا محکمه محل اقامت مستأف یا محکمه نزدیکتر به محل اقامت او داده نشده باشد مدیر دفتر آن محکمه موافق ماده ۴۷۷ اقدام نموده و پس از وصول پاسخ کتبی مستأف علیه یا انقضای مدت مقرر برای پاسخ در اولین پست عرضحال و پیوست و پاسخ مستأف علیه را اگر داده شده باشد به محکمه استیناف میفرستد مدیر دفتر محکمه استیناف يك نسخه از پاسخ مستأف علیه را برای مستأف می فرستد و پس از وصول پرونده کار وقت رسیدگی را تعیین کرده و به طرفین اطلاع میدهد
رئیس - ماده ۴۸۰

ماده ۴۸۰ - در مورد استیناف احکامی که برترتیب اختصاری صادر شده است مدیر دفتر پس از وصول عرضحال در صورتی که عرضحال کامل بوده و پس از رفع نواقص در صورتی که عرضحال ناقص باشد جلسه رسیدگی را تعیین و يك نسخه عرضحال و ضامم را مستأف علیه فرستاده وقت رسیدگی را بطرفین اطلاع میدهد
رئیس - ماده ۴۸۱

ماده ۴۸۱ - استیناف تبعی ممکن است در جریان رسیدگی با اعتراض بحکم غیابی استینافی و یا در جریان رسیدگی بعد از نقض حکم در تمیز خواسته شود
رئیس - ماده ۴۸۷

باشد و در این مورد محکمه مکلف است طرفین را خارج از نوبت احضار و قبل از رسیدگی بماهیت دعوی بفرار اجراء موقت رسیدگی نماید
رئیس - ماده ۴۸۲

ماده ۴۸۲ - هرگاه محکمه بدوی در حکم قید کند که آن حکم قطعی است شکایت استینافی مانع اجراء آن نخواهد بود مگر اینکه محکمه استیناف حکم را غیر قطعی تشخیص دهد - در این صورت محکمه استیناف اجراء حکم را تعطیل میکند و اگر حکم اجراء شده است اثرات اجرائی برطرف میشود
رئیس - ماده ۴۸۳

فصل چهارم - در استیناف تبعی
ماده ۴۸۳ - هرگاه یکی از اصحاب دعوی از حکم بدوی استیناف خواسته باشد طرف دیگر میتواند مادامی که محاکمه استینافی خاتمه نیافته است از همان حکم نسبت بمحکومیت خود یا جهتی که از آن نا راضی است استیناف بخواهد هر چند مدت مقرر برای استیناف نسبت باو منقضی شده باشد
رئیس - ماده ۴۸۴

ماده ۴۸۴ - استیناف تبعی فقط در مقابل مستأف و از کسی که طرف دعوی استینافی واقع شده است پذیرفته میشود
رئیس - ماده ۴۸۵

ماده ۴۸۵ - اگر مستأف اصلی عرضحال استینافی خودرا استرداد نماید و یا محکمه عرضحال او را رد کند و یا دعوی استینافی اصلی ساقط شود حق استیناف تبعی ازین میروند مگر اینکه عرضحال استینافی تبعی در مدت مقرر برای استیناف داده شده باشد
رئیس - ماده ۴۸۶

ماده ۴۸۶ - استیناف تبعی ممکن است در جریان رسیدگی با اعتراض بحکم غیابی استینافی و یا در جریان رسیدگی بعد از نقض حکم در تمیز خواسته شود
رئیس - ماده ۴۸۷

ماده ۴۸۷ - هیچیک از شرایط مذکوره در استیناف

اصلی در استیناف تبعی جاری نیست و این شکایت ممکن است کتبی یا شفاهی در جلسه محاکمه بشود
رئیس - ماده ۴۸۸

فصل پنجم - در شرایط و ترتیب رسیدگی استینافی
ماده ۴۸۸ - ممکن نیست در محکمه استیناف ادعای جدیدی نمود یعنی ادعائی غیر از آنچه در محکمه ابتدائی شده است ولی دعاوی زیر ادعای جدید محسوب نمی شود :

- ۱ - مطالبه قیمت مال محکوم به که عین آن در محکمه بدوی مورد حکم بوده یا مطالبه عین مالی که قیمت آن در محکمه بدوی مورد حکم بوده است
- ۲ - ادعائی که دفاع محسوب شود از قبیل تهاتر
- ۳ - ادعاء وجه اجاره و سایر متفرعات از قبیل ضرر و زیان که بعد از صدور حکم ابتدائی بمدعی به اصلی تعلق گرفته
- ۴ - مطالبه بقیه اقساط مال الاجاره و دیونیه که موعده تأدیه آن در جریان دعوی بدوی رسیده و مورد حکم نشده یا موعده تأدیه آن بعد از صدور حکم رسیده است و همچنین در جائی که اجرت المثل مورد مطالبه و حکم بوده و اجرت المثل زمان جریان دعوی بدوی یا بعد از صدور حکم مطالبه شود

رئیس - ماده ۴۸۹
ماده ۴۸۹ - ابراز دلایل جدید ادعای جدید نیست
رئیس - ماده ۴۹۰
ماده ۴۹۰ - کسی غیر از صاحبان دعوی که در محاکمه بدوی بوده‌اند با قائم مقام آنها حق ندارد داخل دعوی استینافی شود مگر در مواردیکه قانون اجازه داده است

رئیس - ماده ۴۹۱
ماده ۴۹۱ - هرگاه مستأف یا مستأف علیه در روز معین در محکمه استیناف بدون آنکه حق حضور خودرا اسقاط کرده باشد حاضر نشود بدخواست طرف حکم
رئیس - ماده ۴۹۶
ماده ۴۹۶ - هرگاه محکمه ای که استیناف رسیدگی

مینماید در حکم مورد رسیدگی جزء سهو حساب یا اشتباه در عدد و یا از قلم افتادگی قسمتی از مدعی به آنکه

غیابی داده میشود و در این صورت محکوم علیه غیابی میتواند در محکمه استیناف بآن حکم اعتراض نماید
رئیس - ماده ۴۹۲

ماده ۴۹۲ - اگر مستأف دعوی خودرا بدون عذر موجه قانونی سه ماه متوالی ترك نماید بنا بدخواست مستأف علیه محکمه در صورتیکه هنوز از طرف مستأف درخواست تعقیب نشده باشد قرار سقوط دعوی استینافی را صادر میکند و حکم محکمه بدوی بمنزله حکم قطعی است اعم از اینکه آن حکم در استیناف فسخ شده یا نشده باشد و اعم از اینکه جریان دعوی مسبوق بحکم غیابی استینافی یا نقض حکم استینافی در تمیز باشد
رئیس - ماده ۴۹۳

ماده ۴۹۳ - اصول و قواعدی که در محکمه ابتدائی در خصوص ابلاغ و ترتیب محاکمه و صدور حکم و تصحیح حکم رعایت میشود در محاکم استیناف نیز جاری است مگر در مواردیکه صریحاً تکلیف خاصی برای آنها در این باب معین است
رئیس - ماده ۴۹۴

ماده ۴۹۴ - مواردیکه در محاکم بدایت تحقیقات و اجرای مقررات محکمه بعد از عضو علی البدل یا مدیر دفتر واگذار شده در محکمه استیناف یکی از مستشاران اصلی یا عضو علی البدل محکمه به تعیین رئیس آن وظایف را انجام میدهد
رئیس - ماده ۴۹۵

ماده ۴۹۵ - هرگاه محکمه ای که استینافاً رسیدگی میکند شکایت مستأف را در نتیجه رسیدگی وارد دید حکم بدوی را فسخ کرده و خود حکم میدهد و الا حکم بدوی را تأیید خواهد کرد
رئیس - ماده ۴۹۶

ماده ۴۹۶ - هرگاه محکمه ای که استینافاً رسیدگی

شیوه رسیدن به اشکال دیگری مشاهده نکند حکم را تصحیح نماید خواهد نمود

رئیس - آقای اعتصامزاده

اعتصامزاده - عرض بنده راجع باصلاح عبارت این مله است که در جای اشتباه شده است جزء سهو حساب در صورتیکه باید نوشته شود: رسیدگی جز سهو حساب و غیره... صحیح است برای شور دوم اصلاح میشود

رئیس - ماده ۴۹۷

ماده ۴۹۷ - پس از اعلام ختم محاکمه محکمه هرگاه بتواند فوراً رأی میدهد والا رئیس و اعضاء باطابق مشاوره رفته و پس از مشاوره رأی میدهند - در امور غایبه که مشاوره طولانی لازم داشته باشد محکمه میتواند منتهی بکفایت صدور رأی را تاخیر باندازد و این نکته باید در صورت مجلس قید شود

رئیس - ماده ۴۹۸

ماده ۴۹۸ - اتخاذ رأی باین ترتیب بعمل میآید که رئیس محکمه ابتداء از رأی عضو جراتر شروع کرده و بعد از همه رأی خود را اظهار مینماید و رأی محکمه باقیاتی یا با اکثریت آراء معلوم میشود

رئیس - ماده ۴۹۹

ماده ۴۹۹ - احکام حضوری که از محاکم استیناف صادر میشود و همچنین احکامی که غایباً صادر شده و در موعد مقرر عریضه اعتراض نسبت بآن داده نشده باشد قطعی محسوب میشود

رئیس - ماده ۵۰۰

ماده ۵۰۰ - غیر از کسانی که در محاکمه استینافی شرکت داشته دیگری لایحه ای محکمه استیناف استفاده نخواهد نمود مگر اینکه رأی محکمه قابل تجدید و تفکیک باشد و در این صورت رأی مزبور نسبت ببلشخصی هم که حکم باقی مانده است استیناف حاصل نموده و استیناف نظر استیناف است

رئیس - ماده ۵۰۱

باب پنجم - در طرق فوق العاده شکلیت از احکام

فصل اول - در تمیز

مبحث اول - احکام و قراردادهای قابل تمیز

ماده ۵۰۱ - احکام زیر قابل تمیز است

۱ - احکام حضوری محاکم استیناف

۲ - احکام غیابی محاکم استیناف که مدت اعتراض آنها منقضی شده

۳ - احکامی که از محاکم ابتدائی استیناف صادر شده باشد

۴ - احکام قابل استیناف که از محاکم ابتدائی حضوراً یا غایباً صادر و بواسطه انقضای مدت اعتراض و استیناف قطعی شده اند

رئیس - ماده ۵۰۲

ماده ۵۰۲ - احکام زیر قابل تمیز نیست

۱ - احکام صادر در دعوی که مدعی به آن یک هزار ریال یا کمتر باشد

۲ - حکم مستند باقرار در محکمه

۳ - حکم مستند بقسم

۴ - حکم مستند به رأی يك یا چند نفر مصدق که طرفین کتبا در انتخاب آنان تراضی کرده و رأی آنها را قاطع دعوی قرار داده باشند

بصره - احکام و قراردادهای صادر در دعوی که مدعی به آن از یک هزار ریال بیشتر و از پنج هزار ریال کمتر باشد وقتی قابل تمیز است که یکی از وکلای عمومی دیوان تمیز یا انتخاب مدعی العموم دیوان نام برده عرضحال تمیزی آنها قابل توجه بداند

در این صورت حکم یا قرار مورد استدعای تمیز فقط یکبار در دیوان تمیز رسیدگی میشود و در صورت نقض هر حکم یا قراری که از محکمه ارجاع شده صادر شود غیر قابل تمیز خواهد بود

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - راجع به بصره این ماده در کمیسیون هم مذاکره شد يك قسمتی که در بصره نوشته شده در قانون فعلی نیست و این البته برای تسریع در رسیدگی و برای اینکه کارها دچار اشکال نباشد وضع شده بنده هم موافقم ولی اینجا يك چیزی نوشته شده است که یکقدری با اصولی که در قوانین نوشته شده منافات دارد و آن این است که پارکه ها بطور کلی در اموری که مطرح میشود قضاوت نمیکند و ظایف آنها چنانکه در قوانین هم تصریح شده از نظر جنبه عمومی و نظارت در قوانین است ولی در اینجا قید شده است که عرضحال های تمیزی که از پگهزار ریال بیشتر و از پنج هزار ریال کمتر است وکیل عمومی تمیز در آن نظر میکند اگر عین عرضحال را قابل توجه ندید البته رد میکند و این رد کردن يك اثر قطعی دارد و مطرح هم نمیشود در دیوان تمیز و اگر قابل توجه دید آنوقت میفرستد بدیوان تمیز در صورتیکه اصولاً همانطور که عرض کردم اعضاء پارکه ها قضاوت نمیکند اگر بنا باشد يك وکیل عمومی تمیز اظهار نظر بکند در يك عرضحالی و قابل توجه نداند البته در اینصورت مطرح نخواهد شد و این قابل توجه ندانستن بمنزله يك رأی خواهد بود که جنبه قضائی دارد این است که بنده معتقد هستم بجای اینکه نوشته شود وکیل عمومی دیوان تمیز این اظهار نظر را میکند بهتر است این حق بمدير دفتر دیوان عالی تمیز داده شود چون اغلب مدیر دفتر دیوان عالی تمیز رتبه قضائی دارد و ممکن است این حق را داشته باشد تسریع هم در امر میشود و بی جهت هم عرضحال های که زیاد قابل توجه نیستند مطرح نخواهد شد حق کسی هم از بین نمیرود برای تذکر عرض کردم

وزیر عدلیه - این بصره یکی از ابتکارات مهمی است که در این قانون شده و خیلی خوشوقتم که نماینده محترم در این موضوع بیانی کرده اند و فرصتی برای بنده شد که در این باب توضیح بدهم بطور

مقدمه باید عرض کنم البته آقایان متفکر هستند که تمیز با سایر مراحل قضائی فرق مهمی دارد و بعد از آن تمیز يك مرحله سوپری برای رسیدگی قضائی نیست بلکه يك دستگاہی است که ایجاد شده است برای این که قوانین در تمام کشور یکسو باشد و یکسان اجرا بشود و بعد از آن تمیز يك وسیله واحدی در اجرای اصل های قانونی رعایت شود سابقاً هم نتیجه تراکم امور بخصوص امور حقوقی دیوان تمیز با اینکه چند شعبه است و همین چند شعبه بودن منافاتی است با اصل فلسفه دیوان تمیز چون تعداد اشخاص متضمن تعداد افکار میشود و آنگاه که دو هیئت سه هیئت مأمور شدند که رویه قضائی واحدی را نسبت بقوانین ایجاد کنند وقتی در شعبه سه شعبه در دیوان تمیز تشکیل شد قهراً هر قدر هم بخواهند در اقتضا کنند باز اختلاف عقیده تولید میشود و حق این است که تمیز يك شعبه برای امور حقوقی داشته باشد و يك شعبه برای امور جزائی در سایر کشورها برای اینکه این اصل را تأمین کنند آمده اند يك شعبه دیگری هم ایجاد کرده اند باسم شعبه عرایض که عرایضی را که بدیوان تمیز داده میشود قبلاً رسیدگی میکنند ببینند از نقطه نظر رسیدگی تمیزی قابل توجه هست یا نه چون باز هم مجبورم تکرار کنم که تمیز مرحله سوم رسیدگی قضائی نیست بلکه تمیز برای این است که ببینند قطع نظر از ماهیت قوانین را فصلت بدوی و استینافی خوب اعمال کرده اند یا خیر؟ از قانون منحرف شده اند یا نشده اند برای تأمین این نظر آمده اند و يك شعبه عرایضی تأسیس کرده اند که آن شعبه عرایض ببیند این عرایض از نظر تمیزی قابل توجه هست یا نه اگر قابل توجه دانستند آنوقت وارد رسیدگی تمیزی میشوند منتهی در قوانین ما این تفکیک بین شعبه عرایض و شعبه های تمیزی نشده و قانون و عمل ما اینطور است که هر عرضحال تمیزی بهر شعبه که رجوع میشود آن شعبه بدو قابل توجه بودش رسیدگی میکند و اگر قابل

توجه داشت که وقت و اراد رسیدگی نیمی میفود این را
 در اینجا داشته باشد بر کردیم و بینیم چرا این تبصره وضع
 شده سابق همانطور که تذکر دادم عرضحالهای تمیزی
 در بواسطه اینکه و دیمه تمیزی از بین رفته و مانع و رادعی
 برای دادن تمیز نبود زیاد شده بود و اصولاً هم بواسطه
 اجرای قانون ثبت اسناد و املاک در کشور دعاوی زیادی
 تولید شده بود و تراکم زیادی در دیوان تمیز ایجاد شده
 بود آمدند فکر کردند چه بکنند دیدند اگر بخواهند
 شعبه زیاد کنند عملی نبود بملاوه تقض غرض میشود
 در موارد عدلیه سابق آمدند و گفتند تفکیک میکنیم بین
 در عراضی که مربوط است بحد نصاب صلحه ها و آنها را
 که از نصاب صلحه تجاوز میکند و قائل شدند که اختیار
 تمیزی بدهند باستینافهای کشور و محاکم استیناف یک
 تمیزهای کوچک بشوند و دعاوی که در نصاب صلحه
 میباشند آنها دیگر به تمیز بزرگ برود و آنها رجوع شوند
 به تمیزهای کوچک که عبارت از محاکم استیناف باشد
 و این سال است که این عمل میشود مطابق قانون کلیه
 محاکم که از محکمه بدایت که استینافاً بکارهای
 رسیدگی میکند صادر میشود اگر کسی شکایت
 داشته باشد شکایت تمیزیش را بمحکمه استیناف میکند
 و آن تجربه ای که ما در اینکار داریم تجربه خیلی خوبی
 است بطوریکه عرض کردم اولاً این عمل مخالف است
 با فلسفه تمیز سابق اولاً تمیز دارای چند شعبه بود که
 در خود دیوان تمیز بود و رئیسشان مشترك بود
 و در وقت دادگاه که داشتند که مشترك بود در باز که لااقل نظر
 و اینها هم از طرف دولت در شب تمیز با
 و اینها هم از طرف دولت در شب تمیز با
 بود از قوانین دفاع شود ولی
 و اختیار بدهند و اختیار تمیز را بجهت استیناف
 بدهند و کشور مستلاً نسبتاً انتظار داشت که قوانین
 که فلسفه دیوان تمیز است اجرا شود
 کردیم در کمیسیون که هم
 عارضه ای که عارضه ای یکسان کردن

قوانین در کشور تأمین شود و هم اینکه تراکم کار در
 دیوان تمیز تولید نشود و فکر کردیم که کارهای درجه
 دوم و سوم و کارهای خیلی بی اهمیت (البته اهمیت
 هم برای اشخاص فرق نمیکند یک دعوی پنج هزار ریالی
 برای یک شخصی که دارائیش کم است همان اهمیت
 را دارد که یک دعوی یک میلیونی برای یک شخص خیلی
 متمول) کارهای بی اهمیت از نظر جامعه را میشود تفکیک
 کرد یک دعویهای کوچکی است از نظر جامعه که
 ممکن است باعث شود دعویهای خیلی مهم در دیوان
 دیوان تمیز معطل شود عده اش هم خیلی زیاد است فکر
 زیاد کردیم و در لایحه دولت فرمولی که پیشنهاد شده
 بود این بود که دعاوی که از پنج هزار ریال کمتر باشد
 قابل تمیز نباشد ولی در کمیسیون مذاکرات زیادی کردیم
 و راست است که این دعاوی ممکن است از نظر جامعه
 مهم نباشد ولی برای خود اشخاص مهم باشد از آنطرف
 اگر اجازه بدهیم که همینطور در نا باز کنیم و بدون
 هیچ قید و شرطی تمام دعاوی هجوم بیاورد بدیوان تمیز
 باز همان اوضاع ممکن است ایجاد شود و دیوان تمیز
 دچار تراکم شود و کارهای غیر مهم کارهای مهم را
 از بین ببرد بعد از مطالعات زیاد بنظر ما رسید که روی
 همان فکر شعبه عراضی که شعبه عراضی بکنون غربالی
 باشد که قبلاً دعاوی کوچک را غربال کند به پند و اقماً کدام
 یک از این دعاوی قابل رسیدگی تمیزی هست و بین
 اشخاصی که واقماً شکایت دارند از اینکه قانون درباره
 آن شاکی بد اجرا شده است بین این اشخاص و بین
 اشخاصی که انتظار یک مرحله سوم رسیدگی دارند و
 خیال میکنند دیوان تمیز برای این است که در دفعه
 سوم هم رسیدگی بدعویشان بکند برای اینکه اشخاصی
 باشند که در رسیدگی محاکم بدایت که استینافاً رسیدگی
 میکند تفکیک کنند که کدام قابل توجه است از نقطه
 نظر رسیدگی تمیزی و کدام قابل توجه نیست که
 اکثریت هم به آنهاست است که قابل توجه نیست فکر

دوره بازدم قانون گذاری

کردیم که اگر شعبه عراضی را در کار بیاوریم ممکن
 است خودش يك شعبه رسیدگی بشود و آنوقت این شعبه
 عراضی ممکن بود بنام عراضی رسیدگی بکنند هم
 رسیدگی از نقطه نظر قابل توجه بودن و هم رسیدگی
 از نظر اصل رسیدگی تمیزی و بنابراین يك شعبه و دو
 شعبه برای این کار کافی نبود برای تأمین نظر بعد از
 مطالعات زیاد فورمولی پیدا کردیم که در این تبصره نوشته
 شده است و این فورمول را میشود گفت يك ابتکاری
 است در قانون گذاری ایران و فورمول خیلی عملی است
 و تأمین تمام نظرها شده است و این در جایی است که
 یک نفر وکیل عمومی تمیز باتفاق مدعی العموم عرضحال
 تمیزی آنرا قابل توجه بداند راست است که وکیل عمومی
 تمیز عده اش ممکن است زیاد باشد ولی اگر پارک
 تمیز بیست نفر هم وکیل عمومی داشته باشد چون آنها
 مرتوس یک نفر مدعی العموم تمیز هستند همیشه ممکن
 هستند که مطابق قوانین رعایت نظریات مدعی العموم
 تمیز را بکنند و در حقیقت پارک تمیز هم هر قدر عده اش
 زیاد باشد نظر واحد درش اعمال میشود همه پارکها
 هر قدر کارکن زیادتر داشته باشند کارکن يك پارک
 واحد هستند این است که اگر برای پیشرفت کار عده
 و کلای تمیزی زیاد باشند در واقع دارای يك نظر واحد
 بود و اتخاذ يك رویه خواهند کرد بنابراین گفتیم بین
 وکلای عمومی تمیز توزیع شود و اینها از نقطه نظر قابل
 توجه بودن یعنی واقماً قابل جریان تمیزی است یا نیست
 نظر کنند و به پند شکایت از این است که قانون
 بد اجرا شده یا شکایت برای این است که میخواهند
 دفعه سوم هم بدعویشان رسیدگی شود و اگر بنا باشد
 اینطور کنیم یعنی بکلیه عرضحالها رسیدگی شود آن
 وقت هم موجب تراکم کارها شده و هم فلسفه دیوان
 تمیز رعایت نشده است بنا بر این در این تبصره نظر عملی
 را رعایت کردیم که هم دیوان تمیز بکار و وظایف
 خودش برسد و هم دچار تراکم زیاد نشود

مذاکرات مجلس

[۵ - تصویب سه فقره مرخصی]
 رئیس - سه فقره گزارش از کمیسیون عراضی
 و مرخصی است
 آقای غلامحسین ملك درخواست بیست روز مرخصی
 از تاریخ چهاردهم فروردین ۱۳۱۷ نموده اند کمیسیون
 عراضی با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش
 آن بعرض میرسد
 رئیس - آقایانی که با مرخصی آقای غلامحسین
 ملك موافقت دارند قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد
 آقای مهدوی در تاریخ اول اسفند ۱۳۱۶ مسافرتی
 کرده اند و در محل مریض شده و در نتیجه یکماه غائب
 بوده اند و اکنون درخواست تصویب آنرا نموده اند
 کمیسیون عراضی باقید اینکه بیست روز از این مدت
 بابت مرخصی سالانه محسوب شود بایکماه مرخصی
 ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد
 رئیس - آقایانیکه با مرخصی آقای مهدوی موافقت
 دارند قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد
 آقای ابراهیمی ریگی درخواست بانزده روز مرخصی
 از تاریخ چهاردهم فروردین ۱۳۱۷ نموده اند از بابت
 بیست روز سالیانه و مورد موافقت کمیسیون عراضی و
 مرخصی واقع شده اینک گزارش آن بعرض میرسد
 رئیس - آقایانیکه با مرخصی آقای ابراهیمی ریگی
 موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد
 [۶ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
 رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم
 (صحیح است) جلسه آتی روز یکشنبه ۲۵ اردیبهشت ماه سه
 ساعت پیش از ظهر دستور لوائح موجوده
 (مجلس ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری